

KEUZEDEEL SCHOONMAKEN

COLOFON

Uitgeverij: Edu'Actief b.v.
0522-235235
info@edu-actief.nl
www.edu-actief.nl

Auteur: Hanneke Molenaar

Titel: Keuzedeel Schoonmaken

ISBN: 978 90 3724 741 1, maakt deel uit van pakket: 978 90 3724 638 4

© Edu'Actief b.v. 2018

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in compilatiewerken op grond van artikel 16 Auteurswet kan men zich wenden tot de Stichting PRO (www.stichting-pro.nl).

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Door het gebruik van deze uitgave verklaart u kennis te hebben genomen van en akkoord te gaan met de specifieke productvoorwaarden en algemene voorwaarden van Edu'Actief, te vinden op www.edu-actief.nl.

INHOUDSOPGAVE

Hoe werk je met een keuzedeel?	5
1. Over dit keuzedeel	7
2. Basiskennis	10
3. Basisvaardigheden	21
4. Onderhoud en schoonmaak van interieur	44
5. Onderhoud en schoonmaak van sanitair	57
6. Onderhoud en schoonmaak van vloeren	70
Theoriebronnen	79
7. Bedrijfshulpverlening	80
8. Cao en arbo	81
9. Controle en onderhoud van schoonmaakmaterialen	82
10. De cirkel van Sinner	84
11. De pH-waarde van het schoonmaakmiddel	85
12. De openbare toiletruimte	87
13. De WerkplekInstructieKaart	89
14. Droog reinigen	90
15. Economisch werken	91
16. Efficiënte volgorde van werkzaamheden	92
17. Ergonomisch werken	93
18. Etiketten	95
19. Het protocol	96
20. Het schoonmaakplan	97
21. Het schoonmaakprogramma	98
22. Hygiëncode of HACCP-code	99
23. Kleedruimte in bedrijf en sportaccommodatie	101
24. Kleurencode	103
25. Microvezelmethode	104
26. Micro-organismen	105
27. Nat reinigen	107
28. Professionele schoonmaakmiddelen	108
29. Richtlijnen voor bedrijfshygiëne	109
30. Richtlijnen voor persoonlijke hygiëne	110
31. Schoonmaakmethodes	111
32. Schoonmaakmaterialen interieur	112

33. Schoonmaakmaterialen vloeren	113
34. Schoonmaakmiddelen en gezondheid	119
35. Soorten vloeren	120
36. Water	121

HOE WERK JE MET EEN KEUZEDEEL?

In iedere opleiding volg je een aantal keuzedelen. Ze zijn bedoeld om je beter op de arbeidsmarkt voor te bereiden. Je school bepaalt het aanbod waaruit je kunt kiezen en wanneer je zo'n keuzedeel kunt volgen.

Hoelang je aan een keuzedeel werkt, varieert: 240, 480 of 720 studiebelastingsuren (SBU). Die informatie vind je in de inleiding *Over dit keuzedeel*, waarmee elk keuzedeel begint.

Waar en wanneer je aan een keuzedeel werkt, bepaalt je school. Dat kan op school zijn, op je stageadres of thuis. Meestal zal het een mix van deze drie zijn.

Inleiding

Een keuzedeel van Edu'Actief begint met een introductie. Dat kan naast een korte inleiding bijvoorbeeld een filmpje zijn over iemand die binnen zijn werkveld te maken krijgt met de inhoud van dit keuzedeel. Vervolgens vind je vermeld uit welke onderwerpen (leereenheden) het keuzedeel bestaat.

Uitdaging

In elk keuzedeel werk je stap voor stap toe naar een eindopdracht: de uitdaging, waarvoor je de stof van het gehele keuzedeel gebruikt. Het kan bijvoorbeeld gaan om de verzorging van een wijnproeverij met bijpassende hapjes, een compleet ondernemersplan voor een startup, een gevuld zorgdossier waarin je hebt gedocumenteerd welke begeleiding je een cliënt hebt gegeven en wat de resultaten waren, etc. Je werkt in een aantal stappen naar de eindopdracht toe. Elke stap levert per leereenheid ten minste één beroepsproduct op, dat wil zeggen een document, een (video)verslag van een gesprek of een fysiek product zoals je dat ook in de beroepspraktijk maakt. Dat kan bijvoorbeeld een wijnkaart zijn of het financiële hoofdstuk van een ondernemingsplan.

Resultaten

Daarna vind je een beschrijving van de doelen waaraan je gaat werken: een opsomming van de resultaten aan het eind van het keuzedeel.

Beoordeling

Je werkt individueel en soms samen met medestudenten aan je opdrachten. De beoordeling van je werk gebeurt op verschillende manieren en momenten. Het kan zijn dat je een of meer kennistoetsen maakt die mee tellen in de eindbeoordeling. Je zult ook een beoordeling krijgen van de beroepsproducten die je tijdens dit keuzedeel oplevert. En natuurlijk wordt je eindopdracht beoordeeld. Je vindt de beoordelingscriteria telkens kort beschreven in de inleiding *Over dit keuzedeel* op elke leereenheid. Hoe zwaar een onderdeel meetelt, hoor je van je docent.

Oriëntatieopdrachten

Voordat je met de eerste leereenheid van een keuzedeel begint, maak je een aantal opdrachten waarmee je je nader op de stof oriënteert. Zo verken je het terrein van dit keuzedeel.

Bronnen en verwijzingen

In dit keuzedeel vind je verwijzingen naar bronnen. Deze kun je herkennen aan een icoontje. Dit kan een theoriebron zijn, een internetlink of een filmpje. Zo zien de icoontjes eruit:

Internetsite

Theoriebron

Filmpje

De theoriebronnen op alfabetische volgorde vind je na de opdrachten in dit boek. Je kunt de inhoudsopgave gebruiken om de juiste bronnen snel te vinden.

LET OP!

Bronnen worden op verschillende manieren bij de opdrachten aangegeven:

1. bron **voor** een opdracht.
In dit geval is de theoriebron van toepassing op de daaropvolgende opdrachten.
2. bron **in** een opdracht.
In dit geval is de theoriebron alleen van toepassing op deze specifieke opdracht. Wordt er **in** een opdracht geen bron aangegeven, maar heb je wel bepaalde informatie nodig, dan zoek je de informatie in een van de eerder genoemde bronnen binnen deze leereenheid.

De video's, rollenspelen, formulieren, weblinks en bronnen kun je vinden in de digitale leeromgeving. Hier vind je ook de digitale versie van dit keuzedeel.

Ga naar www.edu-actief.nl/licentie.

Volg de stappen om toegang te krijgen tot het digitale lesmateriaal.

Voor het gebruik van de digitale leeromgeving heb je een tablet, computer of mobiele telefoon met internettoegang nodig. Je werkt je opdrachten uit op papier of digitaal.

1. OVER DIT KEUZEDEEL

OVER DIT KEUZEDEEL

In veel verschillende sectoren krijg je te maken met schoonmaak. In dit keuzedeel ga je je verdiepen in het schoonmaken van interieur, sanitair en vloeren, zodat je eventuele schoonmaakwerkzaamheden professioneel, efficiënt en ergonomisch kunt uitvoeren.

Het keuzedeel Professionele schoonmaak gaat over de schoonmaak van alle faciliteiten op de werkplek. Denk aan interieur, vloeren en sanitair. Welke kennis moet je hebben van schoonmaakactiviteiten, wat moet je weten van schoonmaakmiddelen en -materialen en hoe werk je systematisch volgens een schoonmaakplan?

Het keuzedeel bestaat uit vijf leereenheden, waarvoor je in totaal 240 SBU nodig hebt:

1. Basiskennis
2. Basisvaardigheden
3. Onderhoud en schoonmaak van interieur
4. Onderhoud en schoonmaak van sanitair
5. Onderhoud en schoonmaak van vloeren.

Bekijk de filmpjes.

Naima Boukhattam beste schoonmaakster van Nederland
UW Schoonmaak: het schoonmaakbedrijf van UW

De resultaten

Je hebt kennis van het werken met de traditionele en microvezelmethode.

Je hebt kennis van de gangbare materialen en gereedschappen voor algemene schoonmaak in kantoren en andere omgevingen.

Je hebt kennis van afwerkmaterialen in kantoren en andere omgevingen.

Je hebt kennis van gangbare chemicaliën.

Je hebt kennis van methoden voor het dagelijks onderhouden van vloeren.

Je hebt kennis van methoden voor dagelijks en periodiek interieuronderhoud.

Je hebt kennis van methoden voor dagelijks en periodiek sanitaironderhoud.

Je hebt kennis van de in de schoonmaak algemeen gebruikte pictogrammen.

Je kunt een schoonmaakprogramma en WerkplekInstructieKaart (WIK) lezen en begrijpen.

Je kunt communiceren met je leidinggevende, collega's, klanten/bezoekers/cliënten.

Hoe werk je met een keuzedeel?

1.1 ORIËNTATIE

Met deze opdracht kun je je oriënteren op schoonmaakwerkzaamheden.

OPDRACHT 1: SCHOONMAAK

- a. Welke eisen op het gebied van schoonmaak stelt de docent aan zijn/haar werkkamer?
- b. In een ziekenhuis zijn wachtruimtes.
Welke eisen op het gebied van schoonmaak stelt een bezoeker aan zo'n wachtruimte?
- c. Welke eisen op het gebied van schoonmaak stel jij aan de toiletruimte op je school of werk?

OPDRACHT 2: PROFESSIONELE SCHOONMAAK

Wanneer is een ruimte professioneel schoon? Dat is wat anders dan: 'Nou, het ziet er redelijk uit.'

Loop met een medestudent of collega-stagiaire een deel van het gebouw door. Noteer per ruimte wat je er zelf van denkt:

Een personeelsruimte

- a. Is de ruimte opgeruimd? **Ja / Nee**
Opmerkingen:

Gastenruimte

- b. Is de ruimte schoon? **Ja / Nee**
Opmerkingen:

Keuken

- c. Is de ruimte schoon? **Ja / Nee**
Opmerkingen:

Toiletgroep

- d. Is de ruimte schoon? **Ja / Nee**
Opmerkingen:

Douches

e. Is de ruimte schoon? **Ja / Nee**

Opmerkingen:

Ontvangsthal

f. Is de ruimte schoon? **Ja / Nee**

Opmerkingen:

OPDRACHT 3: SCHOONMAAKOVERZICHT

Kies een ruimte van de vorige opdracht.

Maak voor deze ruimte een overzicht van wat er schoongemaakt moet worden.

DE BEOORDELING

De beoordeling

Dit keuzedeel wordt beoordeeld aan de hand van:

- een kennistoets
- beroepsproducten die je oplevert en presenteert
- de eindopdracht.

Soms vindt de beoordeling alleen door je docent plaats, soms door een jury van mensen uit je school en het bedrijfsleven. De eindbeoordeling wordt opgenomen als bijlage bij je diploma en die kun je gebruiken voor je cv.

EINDOPDRACHT

Je gaat het dagelijks en/of periodiek interieuronderhoud, het dagelijks vloeronderhoud en het dagelijks en/of periodiek sanitaironderhoud volgens de gevraagde kwaliteit en in de te besteden tijd uitvoeren.

Dit doe je door:

1. het opzetten en uitvoeren van een actie voor de grote schoonmaak van een ruimte met alles erop, erin en eraan
Deze actie voer je uit met enkele medestudenten.
2. het maken van een schoonmaakplan voor de dagelijkse, periodieke en 'tussendoor'-schoonmaak.

2. BASISKENNIS

2.1 OVER DEZE LEERENHEID

Professioneel schoonmaken gebeurt volgens een vastgestelde methode. Deze methode kan per bedrijf of instelling verschillen. Je hebt als werknemer de plicht om je te houden aan de afgesproken methode, werkwijze, protocollen en overige afspraken. Deze leereenheid gaat over:

- de verschillende methoden van schoonmaken, bijvoorbeeld de microvezelmethode en de traditionele methode
- werken volgens protocol en WIK
- economisch werken: het slim en veilig vervoeren/gebruiken van schoonmaakmaterialen
- een ergonomisch verantwoorde werkhouding.

Je werkt in deze leereenheid aan de noodzakelijke vaardigheden om jouw taken goed uit te kunnen voeren.

Resultaten van de leereenheid

- Je weet wat de traditionele schoonmaakmethode inhoudt.
 - Je kent de microvezelmethode.
 - Je hebt kennis van protocollen en afspraken voor de uitvoering van je taken.
 - Je weet hoe economisch te werken en een werkkar/schoonmaakwagen in te richten.
 - Je bent op de hoogte van een ergonomisch verantwoorde houding en werkwijze, en kunt deze toepassen.
-

Beoordeling van de leereenheid

Een jury, bestaande uit je docent, een deskundige uit de praktijk, enkele medestudenten en eventueel gasten, beoordeelt de verschillende elementen van de film.

Beroepsproducten:

- foto's ramen wassen volgens protocol
- uitgewerkt protocol schoonmaakactiviteit
- film over economisch en ergonomisch verantwoord werken.

OPDRACHT 1: FILM ECONOMISCH EN ERGONOMISCH WERKEN

Voor de eindopdracht van deze leereenheid maak je een filmopname over voorbeelden van economisch en ergonomisch werken. Laat in de film vooral zien dat een goede economie en ergonomie belangrijk zijn voor gezond blijven en veilig werken. Verwerk in de film situaties vanuit de traditionele schoonmaakmethode en de microvezelmethode.

Soms kan een voorbeeld van hoe het juist niet moet ook leerzaam zijn. Gebruik die voorbeelden waar ze niet onveilig zijn en duidelijk maken dat het anders moet. Plaats de film – na goedkeuring van de docent – bijvoorbeeld op de website van de opleiding, op de website van het stagebedrijf, of op YouTube.

- a. Stel in overleg met de docent een groep van drie of vier studenten samen.
- b. Bespreek wie jullie vragen om deze opdracht te begeleiden. Dat kan de docent zijn, maar ook een begeleider of leidinggevende van de stageplek.
- c. Zorg voor een ruimte waar jullie de film kunnen opnemen.
- d. Maak samen een overzicht van de voorbeelden die je wilt laten zien. Let erop dat je voorbeelden gebruikt van economisch werken en van ergonomisch werken.
Gebruik informatie uit bijvoorbeeld de leereenheid, bronnen op Google en naslagwerken.
Oefen de voorbeelden en maak opnames tot jullie het resultaat van ieder voorbeeld goed en duidelijk vinden.
- e. Verdeel de taken.
- f. Verzamel de materialen. Bespreek met elkaar de inhoud en volgorde van ieder voorbeeld in de eindopname.
- g. Stel evaluatiepunten op, bijvoorbeeld:
 - Zijn de taken goed uitgevoerd?
 - Was de film duidelijk?
 - Was de informatie interessant?
 - Zijn de afspraken goed nagekomen?
 - Hoe ging de samenwerking?
 - Wat zijn goede tips voor een volgende keer?
- h. Overleg met de docent over een datum om de film aan een jury te vertonen. Organiseer de bijeenkomst. Vertoon de film.
- i. Vraag goedkeuring om de film te mogen plaatsen. Pas eventueel het resultaat aan op aanwijzing van de jury.

j. Evalueer de filmopname:

- de weg ernaartoe
- de uitvoering
- de samenwerking
- het eindresultaat
- conclusies en tips voor een volgende keer.

Beoordeling van de leereenheid

Een jury, bestaande uit je docent, een deskundige uit de praktijk, enkele medestudenten en eventueel gasten, beoordeelt de verschillende elementen van de film.

Beroepsproducten:

- foto's ramen wassen volgens protocol
- uitgewerkt protocol schoonmaakactiviteit
- film over economisch en ergonomisch verantwoord werken.

2.2 DE TRADITIONELE SCHOONMAAKMETHODE

De traditionele schoonmaakmethode is de meest gangbare methode. Het is de methode waarbij je met materialen en eventueel een schoonmaakmiddel droog of nat oppervlakken en ruimten reinigt.

Schoonmaakmethodes

OPDRACHT 2: DRIE MEEST GEBRUIKTE METHODEN VAN SCHOONMAKEN

Zet de volgende uitspraken bij de goede schoonmaakmethode:

1. Je gebruikt een doek die droog aanvoelt.
2. Kan met of zonder geschikt schoonmaakmiddel.
3. Is een voorbereiding op klamvochtig of nat schoonmaken.
4. Als laatste droog je het oppervlak of object ook met een klamvochtige doek na.
5. Geschikt voor droog en los vuil.
6. Een te natte doek kan beschadigingen veroorzaken.
7. Alleen geschikt voor gladde oppervlakken en vloeren.
8. Stofzuiger, zachte bezem en stofbindende doek.
9. Je gebruikt hooguit een spray.
10. Geschikt voor stof en lichte vlekken of vervuiling.
11. Kan met of zonder geschikt schoonmaakmiddel.
12. In de dosering houd je rekening met de hardheid van het water

Droog schoonmaken	Klamvochtig schoonmaken	Nat schoonmaken

OPDRACHT 3: DROOG, KLAMVOCHTIG OF NAT SCHOONMAKEN

- a. Waarom is droog afstoffen in de meeste gevallen geen goed idee? Leg in je eigen woorden uit.
- b. Wat het verschil is tussen klamvochtig schoonmaken en nat schoonmaken? Leg in je eigen woorden uit.
- c. Met welke punten houd je rekening als je de juiste dosering van een schoonmaakmiddel bepaalt?

OPDRACHT 4: VOORBEELDEN VOOR IEDERE SCHOONMAAKMETHODE

Zet de drie schoonmaakmethoden naast elkaar in het schema. Schrijf in iedere kolom voorbeelden van wat je met deze methode schoonmaakt.

Droog schoonmaken	Klamvochtig schoonmaken	Nat schoonmaken
Vloerbedekking	Aanrecht	Stoep

2.3 SCHOONMAKEN MET DE MICROVEZELMETHODE

In de praktijk werkt men de laatste jaren steeds meer volgens de microvezelmethode. Je zult er dus vast en zeker in jouw werk mee te maken krijgen. De meningen over deze methode zijn nog wel enigszins verdeeld. Dat neemt niet weg dat je als professionele schoonmaker kennis van deze methode nodig hebt.

De microvezelmethode

OPDRACHT 5: WAT IS DE MICROVEZELMETHODE?

Bij de microvezelmethode heb je een speciaal schoonmaakmiddel nodig. **Waar / niet waar**

De microvezelmethode is goed voor het milieu. **Waar / niet waar**

De microvezeldoek neemt alleen vuil en vlekken op. **Waar / niet waar**

De doek is geschikt voor hygiënische schoonmaak, omdat bacteriën zich niet verspreiden. **Waar / niet waar**

Bij droog gebruik verplaats je het stof alleen maar. **Waar / niet waar**

Een droge microvezeldoek heeft een stofbindende werking. **Waar / niet waar**

Schoonmaakmiddel gaat de werking van de microvezeldoek tegen. **Waar / niet waar**

De frisse geur van schoonmaakmiddel bepaalt hoe schoon een ruimte is. **Waar / niet waar**

OPDRACHT 6: MEER INFORMATIE OVER DE MICROVEZELMETHODE

Website RIVM Standaardmethoden
Website Wonderdoeken

Doe verder onderzoek naar de microvezelmethode. Zoek extra informatie over:

- het materiaal
- de werking
- het gebruik
- de hygiëne
- de voordelen en nadelen van het gebruik.

Verwerk de informatie in een overzicht.

Bespreek jouw overzicht met medestudenten, collega's of de docent.

Laat duidelijk uitkomen wat jouw conclusie is ten aanzien van het gebruik van deze methode.

Schrijf jouw conclusie op.

OPDRACHT 7: RAMEN WASSEN: EEN TEST

Filmpje Ramen wassen volgens protocol

Je gaat twee methoden van ramen wassen met elkaar vergelijken. Overleg met de docent welke twee ramen je gaat wassen.

- Bekijk de film 'Ramen wassen volgens protocol'.
- Verzamel de materialen die je nodig hebt.
 - emmer
 - water
 - geschikt schoonmaakmiddel zoals azijn of spiritus
 - spons
 - zeem/raamwisser.
- Was een raam volgens het protocol in de film. Maak een foto van het resultaat.
- Neem een microvezeldoek. Maak deze klamvochtig onder de kraan.
- Was het tweede raam met de microvezeldoek. Maak een foto van het resultaat.
- Vergelijk de resultaten. Bewaar de foto's in je portfolio. Deze maken deel uit van de beoordeling van deze leereenheid.